

ISBN: 973-86088-3-x

Proiect finanțat de Ambasada Regală a Olandei la București
și cu sprijinul Comunității Europene prin Programul Tineret

ASOCIAȚIA TRANSCENA
Mihaela Săsărman

DREPTUL LA DREPTURILE COPILULUI

Proiect finanțat de Ambasada Regală a Olandei la București
și cu sprijinul Comunității Europene prin Programul Tineret

București, 2002

Grafica: Mona Săsărman

Tehnoredactare, pregătire și coordonare tipar: GrupHaș SRL

Tiparul realizat la tipografia Vizual-Graph srl

**Lucrare realizată în cadrul proiectului
„FORMARE PRIN INFORMARE“
al Asociației TRANSCENA
cu sprijinul finanțier al
AMBASADEI REGALE A OLANDEI la BUCUREȘTI
și al
COMUNITĂȚII EUROPENE
prin
PROGRAMUL TINERET**

ISBN: 973-86088-3-x

INTRODUCERE

Scopul broșurii

Am adunat în paginile acestei cărți trei tipuri de informații. În primul rînd descrierea unui spectacol realizat de o trupă de elevi de școală generală și liceu despre câteva drepturi ale copilului. În al doilea rînd rezultatele unui studiu de evaluare a cunoștințelor despre Convenția privitoare la drepturile copilului. În al treilea rînd o variantă explicativă pentru copii a Convenției.

De Sf. Nicolae, Moșul cu același nume, s-a hotărît să nu-i aducă unui băiețel nimic altceva decât o nuia drept „recompensă” pentru că nu fusesese cuminte. Sora băiețelului a primit, în schimb, un cadou substanțial. Băiețelul l-a întrebat pe tatăl său ce vrea să îNSEMNE nuiaua în ghetele lui. Tatăl i-a răspuns că este pentru ca să fie „altoit” dacă n-o fi cuminte. „Aha, a spus băiețelul - știu ce să fac, am să sun la hot-line-ul pentru copii ca să-l reclam pe Moș Niculae pentru că îmi încalcă drepturile.”

Care credeți că a fost reacția tatălui?

Ei bine, tatăl a fost revoltat că nu mai poate să-și bată propriul copil.

Există copii care cunosc bine Convenția, copiii cu note mari și cu un nivel de educație al părinților foarte ridicat, dar există copii care au note mici, învăță la școli „slabe” și provin din familii cu probleme. În general ei sunt mai vulnerabili la încălcările drepturilor lor și ei sunt cei care trebuie să constituie prioritatea programelor de educație care au ca subiect explicitarea Convenției – ei sunt copiii care, în procesul de dezvoltare și educare sunt defavorizați datorită condițiilor dificile de viață ale familiilor lor și avem obligația să compensăm acestă carentă pentru care ei nu poartă nici o vină, printr-un tip formare specifică.

Dar această carte se adresează tuturor părinților și copiilor fără nici o discriminare. Pentru că mai este un aspect cu care suntem confruntați – și acest aspect reiese limpede din studiul din capitolul 2. Copiii au învățat, înțeleg cuvintele dar foarte mulți, spre deosebire de cel din exemplul nostru de mai sus, nu fac legătura dintre textul de lege și viața lor. Capitolul 5 încearcă să facă acestă legătură, în mai multe privințe, decât un telefon la care să-l reclami pe Moș Niculae că nu ți-a adus mașinuța pe care o vroiai tu.

De ce am făcut spectacolul de teatru?

Ideea de a aborda probleme greu de discutat cu ajutorul spectacolului de teatru a apărut în cursul repetițiilor la cercul de teatru dintr-o școală din București. În această școală elevii se confruntă cu extrem de multă violență. Profesorii acuză mediul violent și problemele financiare din familiile copiilor, ca și anturajul în care trăiesc aceștia. Din păcate profesorii nu au găsit calea cea mai potrivită de a rezolva situația, reacțiile lor sunt de asemenea agresive iar elevii nu îndrăznesc să comenteze cu atât mai mult cu cît părinții le cer în mod expres profesorilor să aplice pedepse corporale. Serii de discuții cu grupul de elevi au dus la concluzia că ei nu găsesc normală situația și doresc să găsim împreună o cale de dialog. Elevii se tem de repercusiunile pe care le pot suferi dacă ei sau noi sau părinții lor ar urma calea legală de protest împotriva formelor de abuz din partea profesorilor. În același timp trebuie să recunoaștem că și elevii la rîndul lor au comportamente extrem de violente în relațiile dintre ei. Coroborînd această experiență cu alte date acumulate de membrii TRANSCENA se confirmă frecvența ridicată a cazurilor de violență în școli, atât din partea profesorilor cît și a elevilor.

Deci simpla informare a copiilor sau părinților asupra drepturilor lor sau căilor legale de reacție nu va avea prea mari rezultate.

Convenția – ce este ea

Convenția Națiunilor Unite privind protecția drepturilor copilului intră în acțiune la data de 2 septembrie 1990, după 70 de ani de eforturi menite să asigure recunoașterea de către comunitatea internațională a nevoilor diverse și a vulnerabilității copilului ca ființă umană.

Ca instrument internațional, Convenția trebuie să ia în considerare scara largă de credințe, valori și tradiții ale popoarelor lumii și nu poate să reflecte sau să promoveze punctul de vedere al unui grup individual.

Fiind un instrument, el trebuie să fie folosit cu perseverență și pricepere, dacă se intenționează să aibă efect.

Convenția este o listă a obligațiilor pe care statele sunt pregătite să le recunoască în ceea ce privește drepturile copilului.

Acstea obligații pot fi de natură directă:

- să pună la dispoziție condițiile de educație
- să asigure o administrare corectă a justiției pentru minori, sau indirectă:

- să-i împună șasească pe părinți sau pe tutori să ducă mai departe rolurile lor primare și responsabilitățile lor, ca protectori și purtători de grija ai copiilor.

Convenția nu pune copilul mai presus de familie ci asigură integritatea și bunăstarea copilului în sînul familiei...

Copiii au dreptul de a beneficia de diverse lucruri și servicii, de la nume și naționalitate până la asigurarea sănătății și a educației. Copiii au dreptul de a fi protejați de acte ca: tortura, exploatarea, răpirea și îndepărarea nemotivată din îngrijirea părinților. Copiii au, de asemenea, dreptul de a-și exprima opinia, de a participa la decizii privind viețile lor.

Mecanismul de punere în practică a prevederilor Convenției este realizat cu ajutorul unui "Comitet al Drepturilor Copilului", compus din 10 experți "independenți" aleși de către statele părți, care monitorizează statele în acord cu obligațiile lor. Comitetul pentru Drepturile Copilului de la Geneva, însărcinat să controleze aplicarea Convenției de către statele părți, poate face sugestii și recomandări Statelor părți dar nu este mandat să primească și să examineze plângeri individuale în legătură cu violarea drepturilor copilului.

În timpul turneului la spectacole de multe ori copiii din sală ne-au spus că în primul rînd părinții trebuie să înțeleagă ce este cu Convenția. Noi credem că atât părinții cît și copiii trebuie să înțeleagă ce este Convenția și încercăm să contribuim la această mai largă înțelegere.

CUPRINS

INTRODUCERE	3
CAPITOLUL 1	
PROIECTUL	7
CAPITOLUL 2	
STUDIU DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR COPIILOR ȘI TINERILOR DESPRE CONVENTIA PRIVITOARE LA DREPTURILE COPILULUI	11
CAPITOLUL 3	
CONTEXT CONVENTIE	42
CAPITOLUL 4	
CONVENTIA	46
CAPITOLUL 5	
CONVENTIA PENTRU COPII	68
Anexa 1	103
Anexa 2	105
Anexa 3	114
Prezentarea Asociației TRANSCENA	115
ÎNCHEIERE	120